

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2017

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen redovisas verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska IPU-delegationens arbete under 2017.

Stockholm den 14 februari 2018

På riksdagsstyrelsens vägnar

Urban Ahlin

Claes Mårtensson

I beslutet har deltagit: Urban Ahlin, ordförande, Elin Lundgren (S), Cecilia Magnusson (M), Berit Högman (S), Hans Wallmark (M), Håkan Bergman (S), Mattias Karlsson (SD), Tobias Billström (M), Eva Sonidsson (S), Anders W Jonsson (C) och Jonas Eriksson (MP).

Bakgrund

Ordförandena för IPU-delegationen respektive PA-UfM-delegationen framförde i en skrivelse till riksdagsstyrelsen den 8 april 2011 (dnr 049-2548-2010/11) önskemål om att den årliga redogörelsen för delegationernas verksamhet ska lämnas till kammaren i stället för som tidigare till riksdagsstyrelsen för att ytterligare synliggöra verksamheten. I utredningen om riksdagens internationella verksamhet (RivUt, 2010/11:URF1) framförs att det är angeläget att det internationella engagemanget i högre grad integreras med riksdagens övriga verksamhet. En debatt i kammaren ger ledamöterna möjlighet att sprida kunskap och information till varandra och till allmänheten. Riksdagsstyrelsen beslutade 2012 att överlämna redogörelserna till riksdagen. Ärendena bereddes av utrikesutskottet, och det hölls debatt i kammaren. I översynen av riksdagsordningen (2012/13:URF3) som gjordes av en kommitté under ledning av talmannen, föreslås att denna försöksverksamhet ska fortsätta eftersom den kan ge underlag för fortsatta överväganden. Riksdagsstyrelsen har i framställningen Översyn av riksdagsordningen (2013/14:RS3) förklarat sig dela kommitténs uppfattning.

Riksdagsstyrelsen har mot denna bakgrund och i enlighet med 10 § lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen, beslutat att överlämna redogörelsen för verksamheten för 2017 från riksdagens delegation till Interparlamentariska unionen (IPU) till riksdagen.

Sammanfattning

IPU har numera 178 medlemsländer. Frågor i fokus under 2017 var bland annat att minska ojämlikheter och bidra till ökad välfärd för alla, med koppling till hållbarhetsmål 10, parlamentens roll vad gäller ingripande i suveräna staters inre angelägenheter vid allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter, samt ökat internationellt samarbete kring Agenda 2030-målen, med särskild tonvikt på inkluderingen av kvinnor som katalysator för ekonomisk utveckling. IPU har bland annat också behandlat frågor om situationen för folkgruppen rohingya, främjande av kulturell mångfald och fred genom dialog mellan olika kulturer, religioner och trosinriktningar, cybersäkerhet, spridning av kärnvapen, samt den privata sektorns roll i främjandet av förnybar energi.

Den svenska IPU-delegationen har fortsatt att hålla en hög ambitionsnivå som inkluderat ett aktivt deltagande i framtagandet av resolutioner och i kommittéer och arbetsgrupper i samband med IPU:s årliga vår- och höstförsamlingar, som under 2017 ägde rum i Dhaka, Bangladesh, och i Sankt Petersburg, Ryssland.

År 2017 var det också 125 år sedan Sveriges riksdag blev medlem i IPU, och det 125-åriga medlemskapet i organisationen uppmärksammades under året genom olika aktiviteter i riksdagen.

Delegationen avser att under 2018 fortsätta att arbeta aktivt för demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet, internationell fred och säkerhet, hållbar utveckling och inte minst samarbetet med FN, som står högt på dagordningen.

I årsredogörelsen redovisas delegationens verksamhet 2017 och de aktiviteter som genomfördes under året.

Stockholm i februari 2018

Krister Örnfjäder (S)

Ordförande

Helena Lundstedt

Delegationssekreterare

Innehållsförteckning

Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	1
Bakgrund	2
Sammanfattning.....	3
Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2017.....	5
Den svenska IPU-delegationens sammansättning och verksamhet 2017.....	5
Rapport från IPU:s 136:e församling i Dhaka, Bangladesh, den 30 mars–5 april 2017.....	6
Generaldebatten.....	7
De permanenta kommittéerna.....	7
Första kommittén, fred och säkerhet.....	7
Andra kommittén, hållbar utveckling, finans och handel.....	8
Tredje kommittén, demokrati och mänskliga rättigheter.....	8
Fjärde kommittén, Förenta nationernas frågor.....	8
Särskilt brådskande resolution.....	9
Forumet för kvinnliga parlamentariker.....	9
Kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt	9
Den rådgivande arbetsgruppen för hälsofrågor	10
Styrande rådet.....	10
Bilaterala möten	11
Studiebesöksprogram	12
Den svenska delegationen	13
Rapport från IPU:s 137:e församling i Sankt Petersburg, Ryssland, den 14–18 oktober 2017.....	14
Generaldebatten.....	15
De permanenta kommittéerna.....	15
Första kommittén, fred och säkerhet.....	15
Andra kommittén, hållbar utveckling, finans och handel.....	16
Tredje kommittén, demokrati och mänskliga rättigheter.....	16
Fjärde kommittén, Förenta nationernas frågor.....	17
Särskilt brådskande resolution.....	17
Forumet för kvinnliga parlamentariker.....	18
Kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt	18
Den rådgivande arbetsgruppen för hälsofrågor	19
Styrande rådet.....	19
Sidoprogram	20
Den svenska delegationen	21
Övriga IPU-möten	21
Seminarier	23
Riksdagen som medlem i IPU firade 125 år.....	24
Framåtblickande.....	24
Nyligen genomförda och kommande församlingsmöten.....	25

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2017

IPU är världens äldsta multilaterala organisation. Den grundades 1889 med syfte att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 178 nationella parlament som medlemmar. I IPU:s uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och att verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet.

Den svenska IPU-delegationens sammansättning och verksamhet 2017

Riksdagsordningen fastställer att IPU-delegationen utses av talmannen efter samråd med gruppledarna.

Riksdagens IPU-delegation har under mandatperioden 2014–2018 följande sammansättning: ordförande Krister Örnfjäder (S), förste vice ordförande Anti Avsan (M), andre vice ordförande Monica Green (S), Ulrika Karlsson (M) och Teres Lindberg (S).

Samtliga av IPU-delegationens medlemmar har framträdande poster inom IPU:s permanenta kommittéer och arbetsgrupper: IPU-delegationens ordförande Krister Örnfjäder (S) var under 2017 IPU:s internrevisor och är även ordförande för WTO:s parlamentariska grupp för världshandelsfrågor, förste vice ordförande Anti Avsan (M) är ordförande för IPU:s permanenta kommitté för FN-frågor och medlem av den rådgivande arbetsgruppen för motverkande av terrorism och våldsam extremism som instiftats under året i samarbete mellan IPU och FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC, United Nations Office on Drugs and Crime). Andre vice ordförande Monica Green (S) är medlem av IPU:s kommitté för främjande av respekt för internationell humanitär rätt, Ulrika Karlsson (M) är medlem av IPU:s rådgivande arbetsgrupp för hälsofrågor och Teres Lindberg (S) är styrelsemedlem av IPU:s permanenta kommitté för hållbar utveckling, finans och handel.

Under 2017 hölls delegationsmöten vid flera tillfällen. Mötena ägnades till stor del åt substansfrågor och förberedelser inför IPU:s två årliga församlingsmöten.

Den svenska IPU-delegationen utgör också styrelsen för riksdagens interparlamentariska grupp som förvaltar Stiftelsen Braathens fond. Interparlamentariska gruppen höll också sedvanligt sitt årsmöte under året.

IPU-delegationen har under året arrangerat flera seminarier i riksdagen för att belysa aktuella frågor. Dessa redovisas närmare under rubriken Seminarier.

Det huvudsakliga arbetet inom IPU och för den svenska delegationen utförs inför och under de två årliga församlingarna. Nedan följer rapporter från dessa.

Rapport från IPU:s 136:e församling i Dhaka, Bangladesh den 30 mars–5 april 2017

Interparlamentariska unionen (IPU) höll sin årliga vårförsamling i Dhaka, Bangladesh den 30 mars–5 april 2017. I Dhaka samlades delegationer från 126 medlemsländer samt sex associerade medlemmar. Totalt 1 206 delegater deltog i församlingen, varav 608 var parlamentariker, och 31,6 procent av alla deltagande parlamentariker var kvinnor.

Den svenska delegationen leddes av riksdagens talman Urban Ahlin. Den svenska ambassaden i Dhaka anordnade ett uppskattat sidoprogram för talmannen med delegation som redovisas närmare under rubriken Studiebesöksprogram.

Huvudtemat för vårförsamlingen var att minska ojämlikheter och bidra till ökad välfärd för alla, med koppling till hållbarhetsmål 10, vilket var temat för generaldebatten. Generaldebatten utmynnade i en gemensam deklaration. Två resolutioner antogs också i de permanenta kommittéerna: den ena om parlamentets roll vad gäller ingripande i suveräna staters inre angelägenheter vid allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och den andra om ökat internationellt samarbete kring Agenda 2030-målen, med särskild tonvikt på inkluderingen av kvinnor som katalysator för ekonomisk utveckling.

Två nya länder – Tuvalu och Centralafrikanska republiken – valdes in som medlemmar vid vårförsamlingen.

IPU:s församling var den största som Bangladesh arrangerat någonsin. Arrangemanget markerade även det sista året för den bangladeshiske parlamentarikern Saber Hossain Chowdhurys treåriga mandat som president för IPU. Vid öppningsceremonin närvarade Bangladeshs premiärminister Sheikh Hasina, som öppningstalade, liksom Bangladeshs talman Shirin Sharmin Chaudhury. Miroslav Jenča, assisterande generalsekreterare för politiska frågor vid FN, framförde ett meddelande till församlingen på FN:s generalsekreterare António Guterres vägnar.

Utöver arbetet i kommittéer och arbetsgrupper anordnade IPU i samband med församlingen en rad seminarier och sidoevents. Bland annat hölls en interaktiv debatt om parlamentariker och sociala nätverk och hur sociala medier kan användas på ett effektivt sätt, ett sidoevent om sektorsöverskridande policyer för förbättrad hälsa och välbefinnande för unga samt en rundabordsdiskussion om parlamentariska åtgärder för en kärnvapenfri värld.

Strax innan resan tog Bangladeshs ambassadör Golam Sarwar emot delegationen för en lunchbriefing på Bangladeshs ambassad i Stockholm. Ett möte ägde också rum i riksdagen med företrädare för oppositionspartiet Bangladesh Nationalist Party, BNP (den europeiska avdelningen), innan resan. En briefing hölls också av Diana Madunic, regeringens ambassadör för hållbart företa-

gande (CSR) vid UD:s enhet för främjande av hållbart företagande. Hon redogjorde bland annat för arbetsförhållandena inom landets omfattande textilindustri.

Generaldebatten

Talman och delegationsledare Urban Ahlin stod för huvudanförandet i generaldebatten för den svenska delegationen. Generaldebatten handlade om att minska ojämlikheten inom och mellan länder, med särskilt fokus på utsatta grupper som barn, kvinnor och fattiga. Det underströks att ökade ojämlikheter i världen underminerar mänskliga rättigheter och allas lika rättigheter. Ökade ojämlikheter har en direkt effekt på människors välmående och bidrar till ekonomisk, social och politisk instabilitet. Särskilt hållbarhetsmål 10 uppmanar stater att minska ojämlikheter inom och mellan länder. I generaldebatten delade talarna nationella exempel på detta, och olika förslag och åtgärder för att komma till rätta med problemet. Talman Urban Ahlin berörde i sitt tal betydelsen av frihandel som ett verktyg i kampen mot fattigdom och ojämlikhet. Han påminde om att den ekonomiska tillväxten måste komma alla till godo. Det är därför politiken också behövs för att kunna fördela resurserna och minska klyftorna.

De permanenta kommittéerna

Första kommittén, fred och säkerhet

I första kommittén för fred och säkerhet, antogs en resolution som initierats av Ryssland och Cypern, som handlade om parlamentens roll vad gäller ingripande i suveräna staters inre angelägenheter vid allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter som exempelvis folkmord. En polariserad diskussion om staters suveränitet uppenbarade en splittring mellan delegationer från väst och öst. Hela 143 ändringsförslag hade inkommit från 18 parlament, och i några av dem begärdes att resolutionsutkastet skulle avvisas i sin helhet, men detta förslag fick inte majoritet. 40 procent av de föreslagna ändringarna röstades därefter igenom.

Krister Örnfjäder (S) och Kalle Olsson (S) deltog i utskottets arbete och debatterade frågorna. Den svenska delegationen var en av dem som reserverade sig till förmån för skrivningar i texten om mänskliga rättigheter kontra suveräna staters behandling av sina medborgare, tillsammans med Belgien, Danmark, England, Finland, Tyskland, Irland, Kanada, Lettland, Malta, Norge, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Schweiz och Ukraina. Kommittén valde också ett nytt ämnesförslag inför det kommande året. Ämnesförslaget fred som en drivkraft för att uppnå hållbar utveckling, lades fram av Mexiko.

Andra kommittén, hållbar utveckling, finans och handel

Teres Lindberg (S) och Johanna Jönsson (C) deltog i andra kommittén, kommittén för hållbar utveckling, finans och handel. De manade i sina inlägg till att inkludera kvinnor i finansiella sammanhang. Att utestänga kvinnor från stora delar av ekonomin är att säga nej till ekonomisk utveckling och ekonomisk tillväxt. En resolution antogs, som rapportörer från Indien och Mexiko lagt fram, om ökat internationellt samarbete kring Agenda 2030-målen, med särskild tonvikt på inkluderingen av kvinnor som katalysatorer för ekonomisk utveckling. 82 ändringsförslag från 15 medlemsparlament hade inkommit, och resolutionen kunde efter debatt och ändringar antas utan några reservationer.

Kommittén antog också ett ämne inför nästkommande församling, om att involvera den privata sektorn i genomförandet av hållbarhetsmålen, särskilt med fokus på förnybar energi.

Tredje kommittén, demokrati och mänskliga rättigheter

I tredje kommittén för demokrati och mänskliga rättigheter präglade kvinnors deltagande en stor del av debatterna. Monica Green (S) deltog i utskottets arbete och pekade i sitt anförande på vikten av att särskilt värna flickors och unga kvinnors hälsa eftersom den gruppen är mer utsatt än många andra. Hon manade till ett mer feministiskt förhållningssätt i frågan.

Debatten var en del i arbetet med den nästkommande resolutionen som rapportörer från Nederländerna, Indien och Ryssland initierat (och som sedan antogs vid IPU:s höstförsamling 2017). Temat var 20-årsjubileet av den universella deklarationen för demokrati, vars huvudprinciper är mänskliga rättigheter, rättsstatlighet samt jämlikt deltagande i samhället bland kvinnor och män. Under debatten bidrog parlamentariker med information om utmaningar och prioriteringar för parlamenten när det gäller stärkandet av demokratin. Frågor som debatterades i anslutning till ämnet och med kopplingar till parlamentarikernas egna hemländer var bland annat behovet av att inkludera marginaliserade grupper: minoriteters rättigheter, kvinnor och flickor samt hbtq-personer. I många länder har de lite makt att påverka institutioner. Det underströks också att det inte finns en gemensam form för demokrati eftersom varje land har sina specifika nationella, etniska och religiösa kännetecken.

Det påpekades också att decentralisering är ett användbart verktyg för att skapa medbestämmande, och vikten av att utbilda unga i värderingar kopplade till demokrati underströks också.

Fjärde kommittén, Förenta nationernas frågor

IPU-delegationens andre vice ordförande Anti Avsan (M) är ordförande för IPU:s fjärde permanenta kommitté – kommittén för Förenta nationernas frågor, och ledde möten bland annat om de nya hållbarhetsmålen och om hur parlamenten arbetar med att genomföra dessa samt om huvudtemat för FN:s

högnivåmöte i juli: hur fattigdom ska bekämpas. Under diskussionerna framhölls det bland annat att även lyckonivå ska vara en mätbar variabel som ska inkluderas när fattigdom utvärderas. Avsan deltog också, tillsammans med tre andra styrelsemedlemmar, i ett studiebesök till Unicef-skolor i Dhaka, som IPU stöder tillsammans med FN. Diskussionerna kretsade bland annat kring hur FN arbetar för att stödja genomförandet av hållbarhetsmålen i Bangladesh. Besöken var ett led i FN-kommitténs tidigare fältresor, där man sett närmare på hur FN samarbetar lokalt med parlamenten och regeringarna.

Särskilt brådskande resolution

En resolution om ett särskilt brådskande ämne antogs, ett så kallat emergency item, om den hotande svälten och torkan i Jemen och delar av Afrika. Resolutionen lades fram av delegationerna från Belgien, Kenya och England. IPU:s medlemsländer kom överens om att sätta tryck på sina respektive regeringar på hemmaplan och FN för att öka det ekonomiska stödet till de drabbade områdena. I resolutionen framhölls det brådskande behovet av att omedelbart vidta åtgärder för den humanitära situationen i Östafrika, Afrikas horn, Nigeria och Jemen. Parlamentarikerna underströk vidare behovet av en förbättrad strategi för att handskas med huvudorsakerna till svält, nämligen klimatförändringar och konflikter, och framhöll att svält inte skulle användas som ett vapen i samband med krig. Många framhöll i debatten behovet av ökade investeringar för jordbruksindustrin och lantbrukare för att kunna bibehålla en stabil matproduktion.

Forumet för kvinnliga parlamentariker

Forumet för kvinnliga parlamentariker arbetar för att lyfta fram jämställdhetsfrågor och främjande av kvinnligt deltagande i politiken och i samhället i stort. I Dhaka ägde det 25:e mötet för kvinnliga parlamentariker rum, där totalt 132 parlamentariker från 73 länder samt representanter från internationella organisationer deltog. I samband med dessa möten diskuterade deltagarna resolutionsutkasterna till de permanenta kommittéerna ur ett jämställdhetsperspektiv och kom med en rad tillägg och ändringsförslag. Under mötet var man överens om att det är nödvändigt att skapa goda förutsättningar för den ekonomiska inkluderingen av kvinnor genom att ge kvinnor samma rättigheter som män lagligt sett, inom områden som rör arbete, familj, egendom och arv.

Kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt

Monica Green (S) är medlem av kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt, och vid dess möten i Dhaka hade representanter från Internationella rödakorskommittén och FN:s flyktingorgan UNHCR bjudits

in, och briefade medlemmarna om aktuella frågor. Kommittén diskuterade under sina möten bland annat situationen för flyktingar i världen och de utmaningar som finns för att kunna erbjuda dem skydd. Det rekommenderades att parlamenten ser över sina flyktingsystem för att förbättra dem. Vidare framhölls det, i anslutning till temat för generaldebatten, att när utvecklingsplaner och policyer ska utformas ska även flyktingars och statslösas behov inkluderas som en viktig del.

Kommittén diskuterade också åtgärder för att följa upp den tidigare fältresan till Libanon, där man 2016 studerat flyktingsituationen och dess påverkan på landet. Medlemmarna uppdaterades också om handboken för parlamentariker som tagits fram i samarbete mellan IPU och UNHCR, *Refugee protection and building state asylum systems*, som skulle släppas i samband med höstförsamlingen i Sankt Petersburg 2017.

UNHCR gav också en briefing om situationen för de mer än 10 miljoner statslösa människor som finns i världen i dag, och IPU uppmärksammade kommitténs medlemmar på de slutsatser som framkommit av konferensen om statslösa som organiserats i samarbete mellan IPU och UNHCR i Sydafrika 2015, om åtgärder som nationella parlament kan vidta för att motverka statslöshet.

Den rådgivande arbetsgruppen för hälsofrågor

Den rådgivande arbetsgruppen för hälsofrågor gjorde ett fältbesök vid ett sjukhus i Dhaka, och möten ägde rum med representanter från civilsamhället och internationella organisationer, parlamentariker och regeringsrepresentanter, med lokala representanter från Världshälsoorganisationen (WHO) och Un aids som gav medlemmarna information om aktuella hälsofrågor i landet, däribland om förekomsten av hiv, barnnäktenskap och prostitution.

Ett annat fältbesök genomfördes av IPU i samarbete med Unicef, om frågor kring barns rättigheter, med besök till center som arbetar med barns och tonåringars utveckling och deltagande i samhället, där de unga får lära sig om sina rättigheter i frågor kring barnnäktenskap, mänskliga rättigheter, smittsamma sjukdomar såsom hiv/aids, reproduktiv hälsa och drogmissbruk.

Styrande rådet

Styrande rådet (Governing Council) godkände medlemsansökningar från Centralafrikanska republiken och Tuvalu, vilket innebar att IPU:s medlemsiffra steg till 173 nationella parlament och 11 associerade medlemmar.

Styrande rådet fick ta del av IPU:s ekonomiska rapport för 2016, som presenterades av ordföranden för IPU:s underkommitté för finansfrågor, och det konstaterades att IPU:s ekonomi var god trots att resurserna minskat med 296 409 schweiziska franc under året. Detta hade dock inte påverkat budgeten avsevärt då IPU:s investeringar gett god återbäring och de frivilliga bidragen från IPU:s medlemsländer ökat. En ny fond, en så kallad Parliamentary Solidarity

Fund, har instiftats för att hjälpa parlament att delta i IPU:s aktiviteter, och denna nya fond godkändes av rådet. Det redovisades också att de bidrag som inkommit från medlemsländerna under 2016 uppgick till 619 000 schweiziska franc.

Rådet fick också ta emot en rapport om samarbetet med FN-systemet, och då noterades särskilt det ökande samarbetet med FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) för att motverka våldsamt extremism som ett led i arbetet mot terrorism. Då FN:s nya generalsekreterare är en före detta parlamentariker finns det goda förutsättningar för att ytterligare stärka banden mellan IPU och FN.

För styrande rådet redovisades en rapport om arbetet med IPU:s nya strategi för åren 2017–2021, och det påpekades att fred och säkerhet, som är en del av IPU:s ursprungliga huvuduppgifter, förekommer frekvent. Rådet godkände förslaget om att införa ett center för innovation sponsrat av intresserade medlemsparlament, förslaget om att fira 20-årsjubileet av IPU:s universella deklaration om demokrati, och förslaget om att arbeta för att öka deltagandet bland unga parlamentariker inom IPU.

Rådet fick också ta emot rapporter från IPU:s särskilda kommittéer och informerades om deras verksamhet, såsom mellanösternkommittén, kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt, partnerskapsgruppen inom genderfrågor, den rådgivande arbetsgruppen för hälsa, forumet för kvinnliga parlamentariker och forumet för unga parlamentariker. Rådet fick också ta del av kommittén för parlamentarikers mänskliga rättigheters rapport och godkände åtta beslut som kommittén tagit i fall i olika länder. Rådet noterade samtidigt de reservationer som delegationerna från Kambodja och Malaysia lämnat in om fall i dessa länder.

Styrande rådet följde också exekutivkommitténs rekommendation att förnya den sittande generalsekretären Martin Chungongs mandat för en andra period, som inleds den 1 juli 2018 och pågår fram till den 30 juni 2022.

Bilaterala möten

Under veckan i Dhaka höll talmannen en rad bilaterala möten. Talmannen mötte Bangladeshs talman Shirin Sharmin Chaudhury, premiärminister Sheikh Hasina och utrikesminister Abul Hassan Mahmud Ali. Talmannen hade också bilaterala möten med Georgiens talman Irakli Kobakhidze, Mongoliets talman Miyegombo Enkhbold och Sydkoreas talman Chung Sye Kyun.

De svenska IPU-delegaterna hade också bilaterala möten med deltagare från Saudiarabiens delegation, där bland annat frågor om jämställdhet och terrorism diskuterades.

Talmannens möte med premiärminister Sheikh Hasina hade formen av en artighetsvisit. Hasina bjöd in ett urval av talmännen, inklusive Sveriges talman, till ett möte på sitt residens.

Under mötet med Bangladeshs utrikesminister Abul Hassan Mahmud Ali bekräftades de goda bilaterala relationerna mellan Sverige och Bangladesh och

förestående besöksutbyten. Talmannen meddelade att ett besök till Sverige av premiärminister Hasina skulle välkomnas varmt. Talmannen lyfte även kopplingen mellan demokratisk och ekonomisk utveckling, och betonade även vikt av fria fackföreningar, särskilt i ljuset av de arresteringar av fackliga ledare som skedde i samband med protesterna i Ashulia i december 2016. Diskussionen berörde även förekomsten av våldsamt extremism i Bangladesh och hur detta hanteras av Bangladeshs regering.

En diskussion om situationen för rohingya i Myanmar (Burma) och Bangladesh kom att ta upp merparten av mötet. Talmannen refererade vid mötet till sitt nyliga möte med Aung San Suu Kyi.

Vid mötet med Bangladeshs talman Shirin Sharmin Chaudhury tog talmannen upp framstegen i konfektionsindustrin och pekade samtidigt på de utestående utmaningarna där den fria fackföreningsrätten var en av de mest centrala. Talmannen pekade på att Sverige vill utveckla ett partnerskap med Bangladesh bortom biståndet och uppmanade Chaudhury att verka för ett kraftfullt parlament med ett livaktigt flerpartisystem.

Andra frågor som diskuterades var den nyligen antagna lagen som gav en laglig möjlighet för barnäktenskap. Chaudhury svarade att det fortfarande skulle finnas en 18-årsgräns och att undantag skulle beviljas endast i exceptionella fall och med domstols medgivande. Chaudhury skulle gärna besöka Sverige för att berätta om de bangladeshiska förhållandena. Talmannen svarade att hon var varmt välkommen till Sverige.

Talmannen beklagade vid mötet att Bangladesh hade drabbats av terrorism och underströk hur viktigt det är att bekämpa terrorismen så att konfektionskedjor och utländska investerare inte känner sig otrygga i landet.

Studiebesöksprogram

Vid sidan av sina åtaganden på IPU hade svenska ambassaden i Dhaka arrangerat ett uppskattat studiebesöksprogram för talmannen med delegation.

Den 3 april genomfördes ett besök på en konfektionsfabrik i Ashulia där delegationen bland annat mötte fabriksägare och fackliga representanter. Fabriken heter Natural Denims Ltd och ligger i Ashulia strax utanför Dhaka och producerar bland annat för H & M. Besöket inkluderade möten med fabriken fackliga organisation, med fabriken ledning och branschorganisationen Bangladesh Garment Manufacturers and Exporters Association (BGMEA) och med H & M:s landschef. Vid en rundvandring i fabriken fick delegationen se hur man arbetar med att förbättra arbetsmiljön och går mot miljömässigt mer hållbara produktionsmetoder. Talmannen med delegation träffade även företrädare för Internationella arbetsorganisationen (ILO) som berättade om projektet Social Dialogue and Industrial Relations (SDIR) som syftar till att stärka den sociala dialogen mellan parterna på arbetsplatsen och som finansieras av Sverige. Projektet är i en inledande fas men kommer att omfatta upp till 300 fabriker.

Den 4 april gjorde talmannen och IPU-delegationens ordförande ett fältbesök i sydvästra Bangladesh, Dacopedistriktet i Khulna, hos ett svenskfinsierat biståndsprojekt för klimatanpassning, resiliens och vatten. Där informerades om UNDP:s och Unicef:s program för att öka sårbara gruppers motståndskraft vid naturkatastrofer. Projekten syftar till att öka motståndskraften bland sårbara grupper vid naturkatastrofer. År 2009 drabbades området hårt av en cyklon, och sedan dess har ett arbete med att återuppbygga samhället pågått. Det handlar bland annat om kapacitetsutveckling, att bygga mer hållbara bostäder och lösningar för att tillhandahålla energi, säkert dricksvatten och sanitet. Ett möte med lokalbefolkningen stod också på programmet, för samtal om levnadsförhållanden i distriktet. De menade att de främsta utmaningarna rörde tillgången till hälsovård och rent vatten, men även möjlighet att odla grödor som tål vatten som försälsats – en konsekvens av översvämningar och klimatförändringar. Ett möte ägde också rum med elever från Dacope Girls High School. För dem var säkerhet och barnäktenskap de största problemen, vilket talmannen sedan lyfte med lokala ledare.

Ambassaden anordnade också ett antal ytterligare möten för delegationen. Ambassaden arrangerade två briefingar, med Indigenous Peoples Forum och Kapaeeng Foundation, som informerade om situationen för olika grupper ur Bangladeshs ursprungsbefolkning. Internationella organisationen för migration (IOM), Unicef och Action Against Hunger (ACF) redogjorde för situationen för folkgruppen rohingya i Cox's Bazar och den senaste flyktingkrisen. Ambassaden ordnade även möten för delar av delegationen med Syed Aminul Islam, förvaltningschef på Bangladesh Supreme Court, Asaduzzaman Mia, chef för Dhaka Metropolitan Police samt företrädare för det stora oppositionspartiet BNP.

Ambassadör Johan Frisell bjöd delegationen på en middag med Syed Munir Khasru och Avia Nahreen från tankesmedjan Institute for Policy, Advocacy, and Governance (IPAG) och Farooq Sobhan från Bangladesh Enterprise Institute (BEI) för en fördjupad diskussion om Bangladesh ur ett regionalt och geopolitiskt perspektiv.

Delegationen mötte också UN Women och bangladeshiska organisationer och diskuterade arbetet med jämställdhet, kvinnors rättigheter och mäns våld mot kvinnor.

Den svenska delegationen

Den svenska IPU-delegation som deltog vid IPU:s vårförsamling i Dhaka bestod av talman Urban Ahlin som var delegationsledare, IPU-delegationens ordförande Krister Örnfjäder (S), förste vice ordförande Anti Avsan (M), andre vice ordförande Monica Green (S), Teres Lindberg (S), Kalle Olsson (S), Johanna Jönsson (C), kanslichefen vid riksdagens internationella kansli Ann-Louise Månsson, IPU-delegationens delegationssekreterare Helena Lundstedt, biträdande delegationssekreterare Björn Sondén, samt internationell rådgivare Ralph Hermansson.

Rapport från IPU:s 137:e församling i Sankt Petersburg, Ryssland den 14–18 oktober 2017

IPU höll sin årliga höstförsamling i Sankt Petersburg, Ryssland den 14–18 oktober 2017–den 137:e i ordningen.

Parlamentariker från 155 länder, sex associerade medlemmar samt observatörer deltog. Totalt 1 885 delegater, varav 833 var parlamentariker. 30 procent av de deltagande parlamentarikerna var kvinnor.

Intolerans, kulturell mångfald och situationen för folkgruppen rohingya var några av frågorna i fokus. Tre resolutioner antogs.

Andra debatter och diskussioner som fördes berörde bland annat ämnena 20 års parlamentariskt bidrag till FN, cybersäkerhet, spridning av kärnvapen och den privata sektorns roll i främjandet av förnybar energi.

Anti Avsan (M), delegationens förste vice ordförande, valdes i Sankt Petersburg in i IPU:s nybildade arbetsgrupp: den rådgivande arbetsgruppen för motverkande av terrorism och våldsamt extremism, tillsammans med parlamentariker från tolv andra länder.

Vid församlingen valdes också Marshallöarna, Saint Lucia, Turkmenistan, Uzbekistan och Vanuatu in som nya medlemsländer, vilket innebär att IPU:s medlemsantal ökade till 178 medlemsländer, samt 12 associerade medlemmar. IPU valde också en ny IPU-president på en treårsperiod, Gabriela Cuevas Barron från Mexiko, på ett mandat som sträcker sig till och med oktober 2020. Hon vann över Uruguays kandidat Ivonne Passada.

Vid höstförsamlingens öppnande närvarade Rysslands president Vladimir Putin och höll ett inledningstal. Han underströk vikten av att församlingen hölls i just Sankt Petersburg, eftersom det var i den staden som det första ryska parlamentet – statsduman – hade bildats. Han påpekade att det var där de ryska parlamentariska traditionerna, lagstiftningsprocessen och den parlamentariska kulturen, hade fötts.

Därefter talade IPU:s president Saber Hossain Chowdhury, som meddelade att höstförsamlingen i Sankt Petersburg var den största i IPU:s historia vad gäller deltagarantal. Det var Chowdhurys sista församling som IPU:s president, då hans treåriga mandat löpte ut. I sitt tal lyfte han fram globaliseringen – att den lett till många fördelar men också ökade klyftor och utmaningar, såsom terrorism, nya former av konflikter och klimatförändringar. Det senaste exemplet är tragedin som utspelar sig i Myanmar och förföljelsen av folkgruppen rohingya. Parlamenten måste därför engagera sig ytterligare och främja dialog och samarbete mellan olika kulturer och religioner.

Vid öppnandet talade även Valentina Matvienko, talmannen för ryska federationsrådet, och hon belyste också vikten av parlamentariskernas medverkan i upprätthållandet av fred och konsensus, särskilt när de traditionella diplomatiska mekanismerna inte fungerar. Även Vacheslav Volodin, talmannen för ryska statsduman, höll tal under öppnandet, samt Yury Fedotov, generaldirektör för FN:s kontor i Wien, som framförde ett meddelande till församlingen på FN:s generalsekreterare António Guterres vägnar.

Strax innan resan tog Rysslands ambassadör Viktor Tatarintsev emot IPU-delegationen för en briefing om aktuella frågor i Ryssland, på ryska ambassaden i Stockholm. En förberedande UD-briefing om Ryssland anordnades också i riksdagen innan resan, av landhandläggare Martin Rosén. Oskar Jöberger, Justitiedepartementet, briefade även om situationen i Marocko, då detta hade efterfrågats av delegationen.

Generaldebatten

Ordföranden för riksdagens IPU-delegation, Krister Örnfjäder (S), höll huvudanförandet i generaldebatten för den svenska delegationen. Generaldebattens tema var främjande av kulturell pluralism och fred genom interreligiös och interetnisk dialog, och debatten utmynnade i en gemensam deklaration, The St Petersburg Declaration, som identifierade konkreta parlamentariska åtgärder för främjande av interreligiös och interetnisk dialog – däribland lagstiftningen, vikten av att parlamenten är representativa och effektiva institutioner, att de ökar ansträngningarna för att motverka brott mot mänskliga rättigheter kopplade till kulturell och religiös härkomst, främjar social dialog för multikulturella och inkluderande samhällen och arbetar för att stärka utbildning och internationellt samarbete.

Under generaldebatten talade representanter för 118 parlament. Krister Örnfjäder (S) tog i sitt huvudanförande upp hbtq-frågor som en viktig del i debatten om främjande av pluralism. Hbtq-frågor ska vara en viktig del i arbetet med Agenda 2030. Samhällen blir starkare när alla inkluderas och får möjlighet att bidra till utvecklingen. Örnfjäder tog också i sammanhanget upp situationen i Ukraina och Rysslands olagliga annektering av Krim, och påminde om Sveriges fortsatta stöd till landet.

I den slutgiltiga deklarationen som antogs efterlyste parlamentarikerna transparens, ansvarsutkrävande och respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen som grund för att bygga ett hållbart och fredligt samhälle med mångfald, samt motverkande av diskriminering och brott mot mänskliga rättigheter i frågor kopplade till religion och etnicitet.

De permanenta kommittéerna

Första kommittén, fred och säkerhet

Krister Örnfjäder (S) deltog i arbetet i första kommittén för fred och säkerhet. Kommittén hade vid sina möten i Sankt Petersburg paneldiskussioner om två teman: parlamentens roll gällande övervakning av det arbete som nationella försvarsstyrkor utför i samband med FN:s fredsbevarande operationer samt genomförandet av en tidigare resolution om cyberkrigföring.

Under församlingen arbetade kommittén också med ett resolutionsutkast om upprätthållande av fred som ett verktyg för att uppnå hållbar utveckling. Krister Örnfjäder (S) höll inlägg om temat och konstaterade att en levande

demokrati är det mest effektiva verktyget för att motverka konflikter och uppnå hållbar fred. Han underströk vikten av att inkludera alla medborgare för ett tryggare samhälle; ökade ojämlikheter och exkludering bidrar till konflikter. Jämställdhetsperspektivet har stor betydelse. För stabil och långvarig fred måste kvinnor inkluderas – han betonade att kvinnors betydelse för fred och säkerhet har bevisats gång på gång.

Flera experter deltog också i arbetet med resolutionsutkastet och inkom med sina synpunkter och information kring temat: Stödkontoret för fredsbyggnad i FN (United Nations Peacebuilding Support Office, UNPBSO), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Centrumet för demokratisk kontroll av väpnade styrkor (DCAF). En resolution om ämnet förväntas antas vid IPU:s vårförsamling i Genève 2018.

Andra kommittén, hållbar utveckling, finans och handel

Teres Lindberg (S) är medlem i styrelsen för kommittén för hållbar utveckling, finans och handel, som under sina möten i Sankt Petersburg debatterade temat för kommitténs kommande resolution som förväntas antas vid vårförsamlingen 2018: involverandet av den privata sektorn i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling, med särskilt fokus på förnybar energi.

Lindberg följde arbetet i kommittén och talade i sina inlägg bland annat om Sveriges arbete med hållbarhetsmålen, om de utmaningar som Sverige ser och om svenska initiativ som tagits, däribland satsningen Global deal och havskonferensen The Ocean Conference som ägde rum under året vid FN i New York 2017.

Kommittén höll också en paneldiskussion om användandet av vetenskap och forskning för att möta de högsta hälsokraven. En expertpanel introducerade temat och öppnade för en diskussion om de vetenskapliga bevisens plats på den politiska arenan.

Vidare diskuterade kommittén också utkastet till slutdokument inför det parlamentariska mötet som skulle hållas i november 2017 i samband med FN:s klimatkonferens i Bonn, Tyskland.

Tredje kommittén, demokrati och mänskliga rättigheter

Monica Green (S) deltog i arbetet i tredje kommittén för demokrati och mänskliga rättigheter. Kommittén debatterade och antog resolutionen om Sharing our diversity: The 20th anniversary of the Universal Declaration on Democracy. Rapportörerna som arbetat med utkastet kom från Indien, Nederländerna och Ryssland. 90 ändringsförslag från 15 medlemsparlament hade inkommit. Monica Green (S) uppmärksammade i sina inlägg de ändringsförslag som den svenska IPU-delegationen lämnat in, vilka fördes in i den slutgiltiga resolutionen.

Resolutionen understryker vikten av ett genuint partnerskap mellan kvinnor och män, oberoende domstolar, fria och rättvisa val, öppna och fria medier,

parlamentarisk kontrollfunktion och skyddande av minoriteters rättigheter och sårbara och marginaliserade grupper.

Kommittén antog också ett nytt tema att arbeta med under det kommande året, vilket förväntas antas i form av en resolution vid IPU:s höstförsamling 2018. Temat, som hade lagts fram av Marockos delegation, var stärkandet av interparlamentariskt samarbete om migration och migrationsstyrning, i ljuset av antagandet av handlingsprogrammet Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration.

Kommittén diskuterade också ett förslag som lagts fram av Belgien om att hålla en paneldiskussion under vårförsamlingen 2018 om parlamentets roll i att eliminera diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet, och i att tillförsäkra att hbtq-personers mänskliga rättigheter respekteras. Detta tema ledde dock till starka protester från vissa länder när det skulle beslutas, och IPU:s president hänvisade därför förslaget tillbaka till kommittén för vidare överväganden. Monica Green (S), som deltog i kommitténs arbete och närvarade när detta inträffade, uppmärksammade den svenska delegationen på händelsen. Med anledning av det skrev den svenska IPU-delegationen efter hemkomsten ett brev till IPU:s president och generalsekreterare för att uttrycka sin oro över den aggressiva ton som rått under debatten och över att vissa länder inom IPU inte är mottagliga för att diskutera hbtq-personers rättigheter. Delegationen beklagade att inte alla anser att alla människor är lika mycket värda. Den svenska IPU-delegationen meddelade i brevet att de ser fram emot att frågan tas upp igen under IPU:s kommande församling i Genève våren 2018.

Fjärde kommittén, Förenta nationernas frågor

IPU-delegationens förste vice ordförande Anti Avsan (M) är ordförande för IPU:s fjärde permanenta kommitté – kommittén för Förenta nationernas frågor. Avsan ledde paneldiskussioner och modererade debatter i Sankt Petersburg om förhållandet mellan IPU och FN under de senaste 20 åren och utvärderingar av i vilken grad den ursprungliga visionen om IPU som en parlamentarisk dimension av FN hade uppnåtts. Den andra debatten fokuserade på frågan om FN:s generalförsamlings relevans i dagens system av internationell styrning. Det framhölls i diskussionerna att de senaste reformer som syftat till att stärka FN:s generalförsamlings ställning, rört sig i rätt riktning men att mycket arbete kvarstår innan den blir ett effektivt organ i den multilaterala värld vi lever i. FN-kommittén utvärderade också de senaste samarbetsaktiviteterna mellan IPU och FN, samt aktiviteter som organiserats i samarbete med FN och andra organ.

Särskilt brådskande resolution

En resolution antogs också om ett särskilt brådskande ämne – ett så kallat emergency item. Flera förslag på teman hade lagts fram, som bland annat

handlade om migrationsfrågor, den politiska situationen i Venezuela, terrorism samt Nordkoreas kärnvapentest. Det tema som slutligen valdes handlade om den etniska rensningen av folkgruppen rohingya i delstaten Rakhine i norra Myanmar – att få ett slut på den svåra humanitära krisen, förföljelsen och de våldsamma attackerna, vilket är ett hot mot internationell fred och säkerhet och att säkerställa folkgruppens ovillkorliga och trygga återvändande till sitt hemland Myanmar. Förslaget hade lagts fram av delegationerna från Bangladesh, Förenade Arabemiraten, Indonesien, Iran, Kuwait, Marocko, Sudan och Turkiet. I resolutionen uppmanas Myanmars regering att omedelbart stoppa våldet och tvångsflyttningarna av rohingya och de uppenbara brotten mot de mänskliga rättigheterna.

Under debatten fördömdes våldet, och Myanmars regering uppmanades att skydda folkets mänskliga rättigheter och ge humanitära organisationer tillgång till de drabbade områdena. Det efterlystes också ökade åtgärder från det internationella samfundet, och vikten av att ge ökad synlighet åt krisen framhölls.

Forumet för kvinnliga parlamentariker

I St Petersburg höll kommittén sitt 26:e möte, som samlade 114 delegater från 74 länder samt representanter från olika organisationer. Deltagarna diskuterade resolutionsutkasterna i de permanenta kommittéerna ur ett jämställdhetsperspektiv och lämnade rekommendationer kring detta. En paneldiskussion hölls också för att uppmärksamma femårsjubileet av handlingsplanen för jämställda parlament, som IPU tagit fram för fem år sedan under IPU:s höstförsamling i Quebec, Kanada. Deltagarna delade med sig av åtgärder som vidtagits i de egna parlamenten för att genomföra planen, och ett antal exempel på reformer diskuterades.

Forumet för kvinnliga parlamentariker anordnade också en debatt om parlamentarikernas roll i budgetprocesserna i de egna parlamenten och strategier för att budgetarna ska vara inkluderande, rättvisa och tillgängliga för alla medborgare.

Kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt

Monica Green (S) är medlem i kommittén för främjande av respekt för internationell humanitär rätt, som vid sitt möte i Sankt Petersburg bland annat tog del av presentationer om flyktingsituationen i världen, presenterade av Internationella rödakorskommittén och FN:s flyktingorgan UNHCR. Kommittén diskuterade även situationen för folkgruppen rohingya i Myanmar och fördömde våldet. Kommittén tog del av en rapport från Internationella rödakorskommittén om humanitärt stöd i delstaten Rakhine. Kommittén underströk också vikten av att medlemsländerna sätter press på Myanmars regering att

stoppa de militära operationerna, skydda de civila och återställa fred och säkerhet. Kommittén kommer också att följa upp och utvärdera de åtgärder som vidtagits i medlemsparlamenten med anledning av den särskilt brådskande resolutionen (emergency item) om situationen i Myanmar som antogs i Sankt Petersburg. Kommittén beslutade också att bjuda in Myanmars parlament, FN-organ och andra internationella organisationer till kommitténs möten vid vårförsamlingen i Genève 2018.

Kommittén påminde också medlemmarna om att ge fortsatt stöd till FN:s flyktingorgans globala handlingsprogram för eliminering av statslöshet som lanserats 2014 och vars mål är att inom tio år eliminera statslöshet.

Kommittén diskuterade också åtgärder för att följa upp handboken för parlamentariker om internationell humanitär rätt, som tagits fram av IPU och Internationella rödakorskommittén.

Kommittén diskuterade också hur en tidigare IPU-resolution, som antogs vid vårförsamlingen 2017 i Dhaka, Bangladesh, kunde följas upp i medlemsländerna. Resolutionen handlade om brådskande internationella åtgärder för att rädda miljoner människor från torka och svält i delar av Afrika och Jemen.

Under höstförsamlingen i Sankt Petersburg arrangerade kommittén också den öppna paneldiskussionen om Fourty years since the adoption of the Additional Protocols to the Geneva Conventions: How does the law still protect in contemporary war? Monica Green (S) medverkade som panelist i debatten tillsammans med en colombiansk parlamentariker och representanter från internationella organisationer.

Den rådgivande arbetsgruppen för hälsofrågor

Arbetsgruppen genomförde bland annat ett fältbesök till Sankt Petersburg Aids Centre för möten med NGO:er och internationella organisationer, parlamentariker och tjänstemän i Sankt Petersburgs stad. FN:s samlade program mot hiv/aids (UNAIDS) och Världshälsoorganisationen (WHO), informerade medlemmarna om hiv-situationen i Ryssland, och kommittén mötte patienter och sjukvårdare för samtal. Vid arbetsgruppens ordinarie möte deltog bland annat representanter för WHO, Unaid och den globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria för information och diskussion om framsteg som gjorts samt framtida arbetsområden och prioriteringar.

Styrande rådet

IPU:s styrande råd tog liksom tidigare del av ett antal rapporter från arbetsgrupper och kommittéer inom IPU. Rådet godkände också medlemsansökningar från Marshallöarna, Saint Lucia, Turkmenistan, Uzbekistan och Vanuatu, vilket innebar att IPU:s medlemsantal ökade till 178 länder. Rådet godkände också den parlamentariska församlingen inom Organisationen för ekonomiskt samarbete i Svartahavsområdet (Pabsec) ansökan om att bli associerad medlem.

IPU:s finansiella situation stod också på dagordningen. Ett land (Jemen) hade inte betalat medlemsavgiften under två år och fick röstsanktioner. Två medlemsländer (Gambia och Honduras) riskerar att uteslutas då de inte betalat sina medlemsavgifter under tre eller fler år. Dessa länder uppmanades att betala medlemsavgifterna så snart som möjligt.

Det uppmärksammandes också att den nya parlamentariska solidaritetsfonden – som instiftats inom IPU för att stötta länder ekonomiskt och ge dem möjlighet att delta i IPU:s möten – hade möjliggjort att parlamentariker från Vanuatu kunde delta i Sankt Petersburg. Storbritanniens parlament har gett en större donation till denna fond.

Styrande rådet godkände också IPU:s budget för 2018 på 15 871 200 schweiziska franc.

IPU:s allt närmare samarbete med FN stod på dagordningen – flera aktiviteter hade genomförts i samarbete med FN sedan den senaste IPU-församlingen ägt rum. En ny arbetsgrupp hade bildats som fortsatte utforma sitt arbete i Sankt Petersburg: Den rådgivande arbetsgruppen för motverkande av terrorism och våldsam extremism. Anti Avsan (M) var en av de inbjudna medlemmarna i expertgruppen.

IPU:s president och generalsekreterare lanserade också den andra globala parlamentariska rapporten som tagits fram i samarbete mellan IPU och UNDP. Rapporten fokuserar på parlamentarisk översyn för ansvarsutkrävande gentemot regeringar.

En rapport om aktiviteter för att genomföra IPU:s strategi 2017–2021 presenterades, bland annat med ett förslag om att ändra IPU:s stadgar i syfte att inkludera unga parlamentariker i delegationerna.

Sidoprogram

De svenska ledamöterna genomförde vid sidan av IPU-församlingen även en rad studiebesök hos olika ryska myndigheter och organisationer med fokus på bland annat jämställdhetsfrågor, hbtq-frågor, pressfrihet och rättsväsendet i Ryssland. Programmet organiserades av svenska generalkonsulatet i Sankt Petersburg.

Möten hölls bland annat med Polina Adrianova, som är direktör för den ideella föreningen Coming Out, den ledande organisationen i Sankt Petersburg för hbtq-stöd.

Ett studiebesök genomfördes också till Sankt Petersburgs regionala pressinstitut med fokus på yttrandefrihet i Ryssland och organisationens erfarenhet av att vara ”en utländsk agent”. Institutets direktör Anna Sjarogradskaja tog emot ledamöterna.

Ett möte ägde också rum med Anastasia Tomilo, en tv-journalist som vid sidan om sin professionella verksamhet driver ett projekt för att skapa en internetportal för stöd till kvinnor i jämställdhetsfrågor.

Ett ytterligare möte hölls med företrädare för Sankt Petersburgs byrå för återanpassning av frisläppta fångar till samhället. Alexander Natsepinskij och Evgenia Mirisjanova tog emot.

Ett annat möte anordnades med Leonid Bogdanov, ordförande för Sankt Petersburgs stads förvaltning för lag, ordning och säkerhet. Förvaltningen är ansvarig för samordning av alla säkerhetsfunktioner i staden, bland annat för beredskap inför terrordåd samt förebyggande åtgärder. Vid mötet diskuterades stadens åtgärder för att motverka terrorhot och eventuella möjligheter till samarbete inom detta område.

Delegationen medverkade också i ett rundabordsamtal den 16 oktober vid Sveriges generalkonsulats residens, om rättighetsperspektiv för personer med funktionsnedsättning i Sverige, Tyskland och Ryssland. Krister Örnfjäder (S) och Anti Avsan (M) var panelister från den svenska delegationens sida. Arrangemanget var ett samarbete mellan svenska och tyska generalkonsulaten i Sankt Petersburg. Från det tyska parlamentets sida deltog bland annat Tysklands talman Norbert Lammert i panelen. Från rysk sida medverkade bland andra Galina Kolosova, förste vice ordförande vid Sankt Petersburg Committee on Social Policy, Olga Shtannikova, Chef för Sankt Petersburg Human Rights Ombudsman's Office, Ekaterina Taranchenko, direktör för legala frågor vid organisationen Perspektiv.

Den svenska delegationen

Den svenska IPU-delegation som deltog vid IPU:s höstförsamling i Sankt Petersburg bestod av delegationsledare och ordförande för riksdagens IPU-delegation, Krister Örnfjäder (S), förste vice ordförande Anti Avsan (M), andre vice ordförande Monica Green (S), Teres Lindberg (S), IPU-delegationens delegationssekreterare Helena Lundstedt samt biträdande delegationssekreterare Björn Sondén.

Övriga IPU-möten

Under 2017 deltog ledamöterna i olika möten som arrangerades av IPU, vid sidan av de ordinarie vår- och höstförsamlingarna. Ordförande Krister Örnfjäder (S) har fortsatt att delta i styrgruppen för 12 plus, som är en av IPU:s geopolitiska grupper. Styrgruppen förbereder och samordnar frågor inför de två årliga IPU-församlingarna. År 2017 tog Portugal över ordförandeskapet för 12 plus-gruppen och anordnade styrelsegruppsmöten, som under året ägde rum i Lissabon, Portugal, den 5–6 mars och i Porto, Portugal, den 10–11 september.

En parlamentarisk konferens om WTO-frågor anordnas årligen av IPU och EU-parlamentet i samarbete. Konferensen är en sammanslutning av parlamentariker som övervakar Världshandelsorganisationen WTO i syfte att stärka demokratin på internationell nivå genom att bidra med en parlamentarisk dimension till multilateralt samarbete kring handelsfrågor. Konferensens

arbete leds av IPU:s styrgrupp. År 2014 utsågs Krister Örnfjäder (S) till ordförande för gruppen: WTO:s parlamentariska grupp för världshandelsfrågor. Den 26 september deltog Krister Örnfjäder (S) i WTO:s årliga ”Public Forum”, där deltagare från parlament, regeringar, civilsamhället, företagsvärlden, akademiska världen och media var representerade, i Genève, Schweiz, där man diskuterade det multilaterala handelssystemet. Som en del av programmet anordnade IPU och EU-parlamentet en parlamentarisk session om *Making trade fair: The contribution of parliaments*.

Inom den nordiska IPU-kretsen finns ett väl fungerande samarbete inför, under och efter de två årliga församlingarna. Värdskapet för gruppens möten roterar årsvis, och under 2017 stod den isländska delegationen värd för två förberedande möten i Keflavik den 16–17 mars och i Reykjavik den 21–22 september. Under 2018 tar Sverige över värdskapet och kommer därmed att arrangera årets två nordiska förmöten.

Den 13–14 februari deltog den svenska IPU-delegationen i den parlamentariska FN-utfrågningen i New York, som arrangeras av IPU och FN i samarbete. 2017 års utfrågning hade temat A World of Blue: Preserving the oceans, safeguarding the planet, ensuring human well-being in the context of the 2030 Agenda. Mötet öppnades av Peter Thomson, FN:s generalförsamlings president.

2017 års utfrågning, som utmynnade i en deklARATION, var en möjlighet för parlamentarikerna att diskutera frågor om världshaven och deras tillstånd, som en förberedelse inför den kommande havskonferensen vid FN i juni 2017 – United Nations Conference to Support the Implementation of Sustainable Development Goal 14 – ett samarrangemang mellan Sverige och Fiji. Syftet med havskonferensen är att mål 14 – havsmålet i Agenda 2030 – och dess delmål uppmärksammas av världens länder inklusive av alla aktörer som kan bidra till att nå målet. Ledamöterna debatterade vid utfrågningen i New York frågor kring levande och friska hav som en förutsättning för att vi ska lyckas uppnå de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, som världen enats om.

Den svenska IPU-delegationen besökte också i samband med mötet Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York och fick ta del av en briefing om Sveriges plats i FN:s säkerhetsråd. Sedan Sverige invalts i FN:s säkerhetsråd 1 januari 2017 så erbjuds numera även de övriga nordiska IPU-delegationerna att delta i briefingarna om säkerhetsrådet. Strax innan resan hade IPU-delegationen också tagit del av en förberedande briefing om havsfrågor, som hölls av UD:s grupp för globala miljö- och klimatfrågor.

Förste vice ordförande Anti Avsan (M) deltog i egenskap av ordförande för IPU:s permanenta kommitté för FN-frågor, vid 2017 Session of the UN High Level Political Forum on Sustainable Development (HLPF), som är FN:s centrala plattform för uppföljning och översyn av Agenda 2030 för hållbar utveckling och de hållbara utvecklingsmålen. Forumet ägde rum i New York i mitten av juli 2017. Temat för 2017 års forum var fattigdomsbekämpning och främjande av välbstånd i en föränderlig värld. Forumet fokuserade mer djupgå-

ende på ett antal utvecklingsmål, inklusive mål 17. IPU arrangerade ett välbesökt sidoevenemang i samband med forumet, där Avsan informerade om Sveriges arbete med 2030-målen.

Krister Örnfjäder (S) och Monica Green (S) deltog den 16–17 november i IPU-konferensen *Promoting better regional cooperation towards smart and humane migration across the Mediterranean*, som ägde rum i Valletta, Malta, och som anordnades för parlamentariker från EU-länder och länder i Medelhavsregionen. Syftet med konferensen var bland annat att belysa frågor kring parlamentarikers roll som lagstiftare och övervakare av policyer, och man diskuterade vad det kan innebära konkret för mottagarländer, transitländer och ursprungsländer. Vid konferensen diskuterades också framtida steg som parlamenten kan ta, såsom starkare regional och interregional koordinering och samarbete för en mer rättvis och human migration. Konferensens slutdokument sändes därefter som ett parlamentariskt inspel till förhandlingarna om handlingsprogrammet *Global Compact for safe, orderly and regular migration*, som äger rum i New York mellan februari och juli 2018.

Krister Örnfjäder (S) deltog den 9–10 december i *Buenos Aires Session of the Parliamentary Conference on the WTO* i Buenos Aires, Argentina, som anordnades i samarbete mellan IPU och EU-parlamentet och med stöd av Argentinas nationalkongress. Mötet anordnades i anslutning till WTO:s elfte ministerkonferens (MC11), där Örnfjäder deltog och ingick i den svenska regeringsdelegationen.

Seminarier

IPU-delegationen arrangerade flera IPU-seminarier i riksdagen under året. Den 6 mars arrangerades ett seminarium i riksdagens andrakammarsal – ett samarbete mellan riksdagens IPU-delegation, UN Women nationell kommitté Sverige, UD och Sida. Seminariet anordnades dels inför FN:s 61:a Kvinno-kommission, som hade temat *kvinnors ekonomiska makt i en föränderlig värld*, dels inför den internationella kvinnodagen den 8 mars. Temat för seminariet i riksdagen var *Beyond Commitment to Action: Fulfilling Global Promises on Women's Economic Empowerment for Sustainable, Inclusive and Equitable Development*. Inbjudna huvudtalare i panelen var Phumzile Mlambo-Ngcuka, generaldirektör för FN:s jämställdhetsorganisation UN Women, samt Ulrika Modéer, statssekreterare hos ministern för internationellt utvecklings-samarbete och klimat. Paneldiskussionen fokuserade på huvudrekommendationer och gav exempel på åtgärder för att stärka kvinnors ekonomiska makt som ett led i jämställdhetsarbetet och Agenda 2030 för hållbar utveckling.

En lunchbriefing av UD anordnades i riksdagen den 31 maj som uppföljning på den årliga parlamentariska utfrågningen vid FN, som IPU-delegationen deltagit i, och som förberedelse för den havskonferens som Sverige och Fiji tagit initiativ till i New York i juni 2017, om världshaven. Temat för lunchbriefingen var *Hur ska man bäst engagera världens länder och andra aktörer för att mål 14 och dess delmål uppnås?*

Riksdagen som medlem i IPU firade 125 år

År 2017 firade också riksdagen 125 år som medlem av IPU, vilket uppmärksammades genom en rad aktiviteter. År 1892 bildades Svenska parlamentariska kommittén, det första namnet på vad som i dag är riksdagens IPU-delegation. Ett välbesökt seminarium anordnades den 30 november i riksdagens andrakammarsal. Fokus för seminariet var samarbetet mellan FN och nationella parlament, då IPU sedan millennieskiftet särskilt betonar sin roll som parlamentarisk partner till FN.

Talmannen Urban Ahlin deltog och hälsade välkommen, och Krister Örnfjäder (S), ordförande för riksdagens IPU-delegation, inledde seminariet. Moderator var Yves Leterme, generalsekreterare för Internationella institutet för demokrati och fria val (Idea). Panelisterna som deltog vid seminariet var: Anti Avsan (M), förste vice ordförande i riksdagens IPU-delegation och ordförande för IPU:s permanenta kommitté för FN-frågor, Martin Chungong, IPU:s generalsekreterare, Lennarth Hjelmåker, ambassadör, FN-enheten vid UD, Michael Møller, FN:s Europachef och före detta kabinettschef för generalsekreterare Kofi Annan, samt Margareta Wahlström, Svenska Röda korsets ordförande, tidigare ställföreträdande katastrofhjälpsamordnare för FN och chef för FN:s kontor för riskreducering och katastrofberedskap.

Samma dag öppnade också en fotoutställning i riksdagen om IPU:s organisation, arbete och historia, som tagits fram inför jubileet. I anslutning till seminariet presenterades även en tidigare framställd bok om IPU, som uppdaterats av författarna Jonas Johansson och Anders Mellbourn, journalister och statsvetare, samt Karl Magnus Johansson, professor i statsvetenskap vid Södertörns högskola. Boken trycktes inför jubileumsdagen och presenterades av författarna i anslutning till seminariet. Boken heter *Parlament i världen* och skildrar IPU och dess utveckling, både internationellt och i Sverige.

Framåtblickande

IPU fortsätter sitt intensiva arbete för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhetsfrågor. IPU arbetar aktivt för bekämpandet av våld mot kvinnor. Det svenska engagemanget i IPU är fortfarande starkt, då samtliga av de svenska IPU-ledamöterna är invalda och arbetar i IPU:s olika kommittéer och arbetsgrupper. Sverige ger ett fortsatt starkt stöd i form av engagemang och arbete men även genom Sidas ekonomiska bidrag.

IPU-delegationen har som ambition att under mandatperioden på olika sätt fortsätta att arbeta aktivt med informationsspridning och att väcka debatt. IPU-delegationen ser fram emot att få fortsätta att återrapportera och debattera om sitt arbete i riksdagens kammare.

Nyligen genomförda och kommande församlingsmöten

IPU:s 136:e församling i Dhaka, Bangladesh, den 1–5 april 2017.

IPU:s 137:e församling i Sankt Petersburg, Ryssland, den 14–18 oktober 2017.

IPU:s 138:e församling i Genève, Schweiz, den 24–28 mars 2018.

IPU:s 139:e församling i Genève, Schweiz, den 13–17 oktober 2018.